

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Alexandra Krysla a soudců Mgr. Lukáše Pišvejce a JUDr. Veroniky Burianové ve věci

žalobce: **HMK V AG**, identifikační číslo CHE-357.873.257, sídlem Leubernstrasse 6, CH-8280 Kreuzlingen, Švýcarská konfederace
zastoupen advokátkou Mgr. Denisou Valentovou, sídlem Duškova 164/45, Praha 5

proti
žalované: **Česká obchodní inspekce, ústřední inspektorát**, sídlem Štěpánská 567/15, Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 4. 10. 2018, č.j. ČOI 99752/18/O100/2200/18/Ber/Št,

takto:

- I. Žaloba se z a m í t á.
- II. Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

Napadené rozhodnutí

1. Žalobce se žalobou ze dne 6. 12. 2018, Krajskému soudu v Plzni (dále též jen „soud“) doručenou dne 7. 12. 2018, domáhal zrušení rozhodnutí žalované ze dne 4. 10. 2018, č.j. ČOI 99752/18/O100/2200/18/Ber/Št (dále též jen „*napadené rozhodnutí*“), zrušení předcházejícího rozhodnutí České obchodní inspekce, Inspektorátu Plzeňského a Karlovarského (se sídlem v Plzni) (dále též jen „*prvoinstanční orgán*“) ze dne 2. 7. 2018, č.j. ČOI 86402/18/2200 (dále též jen „*prvoinstanční rozhodnutí*“) a přiznání náhrady nákladů řízení. Event. se žalobce domáhal „*přiměřeného snížení*“ uložené pokuty a uložení pokuty „*při samé dolní hranici zákonné sazby*“ a náhrady nákladů řízení paušální částkou ve výši 1 000 Kč.
2. Napadeným rozhodnutím bylo zamítnuto žalobcovo odvolání proti prvoinstančnímu rozhodnutí a toto rozhodnutí bylo potvrzeno. Prvoinstančním rozhodnutím byl žalobce uznán vinným z přestupku dle § 24 odst. 1 písm. a) zákona 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele (dále jen „*zákon o ochraně spotřebitele*“ nebo „*ZOS*“), kterého se dopustil tím, že porušil zákaz užívání nekalé resp. agresivní obchodní praktiky dle § 4 odst. 4 v návaznosti na § 5b odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele, když předem vyplněným souhlasem s objednávkou ražby a režimem tzv. sběratelského servisu uvedeným v dokumentech zasílaných spotřebitelem prodávajícímu bylo spotřebiteli vnucováno zakoupení výrobků v rámci sběratelského režimu, čímž docházelo k omezení svobodné vůle spotřebitele, což mohlo výrazně zhoršit svobodu volby spotřebitele nepatřičným ovlivňováním a mohlo způsobit, že spotřebitel učinil rozhodnutí ohledně koupě, které by jinak neučinil, jak bylo zjištěno šetřením podnětu
- č.j. 12195/18 (A. nabídkový leták „*rezervační karta*“ ze dne 20. 11. 2017 - č. WPE-01, B. nabídkový leták „*žádanka*“ ze dne 1. 12. 2017 - č. D234-41, C. nabídkový leták „*přednostní nárok číslo: D229-40*“ ze dne 1. 12. 2017)
- č.j. 24179/18 (A. nabídkový leták „*objedávka*“ ze dne 1. 1. 2017 - č. D149-51, B. nabídkový leták „*žádanka*“ ze dne 10. 2. 2017 - č. D 161-40, C. nabídkový leták „*přednostní nárok číslo: D229-40*“ ze dne 27. 11. 2017),
za což mu byla uložena pokuta ve výši 100 000 Kč; žalobci byla současně uložena povinnost uhradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč.

II.

Žaloba

3. Žalobce uvedl, že Českou obchodní inspekcí (dále jen „*ČOI*“) byla provedena kontrola dodržování právních povinností vyplývajících pro žalobce v postavení prodávajícího ze zákona o ochraně spotřebitele se zaměřením na podání spotřebitelů evidovaná ČOI pod č.j. 12195/18/2200 a 241/18/2200, oba dva vedené pod sp.zn. ČOI 25936/18/2200. Prošetřováním těchto dvou spotřebitelských podání dospěla ČOI k závěru, že žalobce „*porušil zákaz užívání nekalé resp. agresivní obchodní praktiky dle ust. § 4 odst. 4 v návaznosti na ust. § 5b odst 1 ZOS, když předem vyplněným souhlasem s objednávkou ražby a režimem tzv. sběratelského servisu uvedeným v dokumentech zasílaných spotřebitelem prodávajícímu bylo spotřebiteli vnucováno zakoupení výrobků v rámci sběratelského režimu, čímž docházelo k omezení svobodné vůle spotřebitele, což mohlo výrazně zhoršit svobodu volby spotřebitele nepatřičným ovlivňováním a mohlo způsobit, že spotřebitel učinil rozhodnutí ohledně koupě, která by jinak neučinil, jak bylo zjištěno šetřením*“. Proti rozhodnutí prvoinstančního orgánu podal žalobce dne 2. 7. 2018 odvolání, na základě kterého bylo dne 4. 10. 2018 vydáno

napadené rozhodnutí.

4. Žalobce uvedl, že byl ve smyslu § 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s.ř.s.“) přímo zkrácen na svých právech rozhodnutím ČOI jakožto správního orgánu, a to uložením pokuty dle rozhodnutí prvoinstančního orgánu, které představuje negativní zásah do jeho právní sféry. Žalobce spatřuje vadu napadeného rozhodnutí v jeho nezákonnosti, jež spočívá v nesprávném posouzení obchodní nabídky žalobce a následné aplikaci § 4 odst. 4 ve spojení s § 5b odst. 1 ZOS, kdy tato nesprávná aplikace citovaných ustanovení zákona vedla ČOI k závěru, že se žalobce měl v postavení prodávajícího dopustit přestupku tím, že porušil zákaz používání nekalých obchodních praktik. Žalobce je přesvědčen, že postup ČOI v jí vedeném řízení a aplikace předmětných ustanovení ZOS na nabídkový kupon žalobce je způsoben nepochopením principu sběratelského servisu a předpokladem ČOI, že se jedná o podvodnou podnikatelskou praktiku. Žalobce především zdůrazňuje, že ze zásady nedodává žádné neobjednané zboží. Sběratelské předměty jsou vždy zákazníkům odeslány dle objednávky nebo právě v rámci sběratelského servisu. Sběratelský servis je zpravidla objednáván spolu s jednotlivým zbožím na základě nabídkového kuponu s vyjádřením výslovného souhlasu se zařazením do sběratelského servisu, který musí být stvrzen podpisem zákazníka. Zákazníkovi jsou pak nabídnuty i další artikly z dané sběratelské série tak, aby mohl mít v případě zájmu celou sérii či všechny sběratelské předměty jednoho tématu, např. čeští panovníci. Žalobce provozuje služby především pro sběratele a vychází tedy z toho, že zákazníkovi rovnou nabídne za výhodnou cenu i další zboží, o které se může v rámci budování sbírky zajímat. V samotných nabídkových kuponech je na sběratelský servis výslovně odkazováno tak, že je jasné zákazníkovi vysvětleno, že v rámci sběratelského servisu obdrží k nahlédnutí další zboží dané série a že sběratelský servis může kdykoliv bez udání důvodu ukončit. Právní rámec sběratelského servisu vychází z koupě na zkoušku ve smyslu § 2150 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „občanský zákoník“). Zákazníkům je pak poskytnuta zkušební lhůta 6 dnů od obdržení zboží ke schválení či odmítnutí uzavření kupní smlouvy, kdy žalobce prodlužuje tuto lhůtu nad rámec zákona ve prospěch spotřebitelů, neboť zkušební lhůta dle § 2150 odst. 2 občanského zákoníku činí u movitých věcí 3 dny. Po uplynutí šestidenní zkušební lhůty může zákazník stále zboží vrátit ve lhůtě 21 dní od uplynutí této zkušební lhůty. Sběratelský servis je zákazníkům vysvětlen v článku 3 VOP takto:

Sběratelský servis

Pokud si objednáte zboží včetně sběratelského servisu, znamená to, že budete automaticky (zpravidla v měsíčních intervalech) dostávat k nahlédnutí další vydání z této série (tzv. nákup na zkoušku), tzn., že dodané zboží můžete bez udání důvodu vrátit do 6 dní od jeho obdržení. Kupní smlouva je u dodávek v rámci edice účinná od obdržení zboží až Vaším schválením, nejpozději však po uplynutí šestidenní lhůty k nahlédnutí. Smlouva se považuje za schválenou, pokud od Vás během této lhůty neobdržíme písemné sdělení nebo nám dodané zboží nezašlete zpět. Mimoto mají spotřebitelé po schválení neomezeně právo na odstoupení od smlouvy, jak je to uvedeno níže v bodě 4., takže máte vždy minimálně 27 dní čas na učinění konečného rozhodnutí. Vybrazujeme si, že Vám již s úvodní dodávkou zašleme první zboží z edice - ušetříte tak za poštovné. Každý kus ze své sbírky si můžete zkontrolovat v pohodlí domova. Budete sbírat jen tak dlouho, dokud budete chtít. Pokud byste již nechtěli profitovat z našeho sběratelského servisu, můžete ho kdykoliv přerušit nebo úplně ukončit zasláním stručné zprávy na naši adresu.

5. Žalobce podotkl, že v případě posuzovaných spotřebitelských podnětů se v žádném případě nesnažil spotřebitele přimět k uzavření smlouvy o koupi výrobku systémem sběratelského servisu. Žalobci není jasné, jakým postupem měl překročit při přesvědčování spotřebitelů ke koupi svého zboží limity dané zákonem o ochraně spotřebitele, jak tvrdí ČOI. Žalobce musí vycházet z toho, že všichni, kdo mají zájem o jeho služby včetně průměrného spotřebitele, si pozorně přečtou nabídku, se kterou souhlasí (už jen aby věděli, co a za jakou cenu kupují) a není-li jim něco jasné, zavolali na telefonní číslo v nabídce uvedené nebo se informují na internetových stránkách. Pokud si nejsou čímkoliv jisti a nabídka se jim z jakéhokoliv důvodu nelíbí, objednávku neučiní a nevyplní tak v nabídkovém kuponu své osobní údaje a vlastnoručně jej nepodepíší. Pokud průměrný spotřebitel ví o dozorové pravomoci ČOI, což vyplývá z podaných podnětů spotřebitelů, není možné, aby si dostatečně nebyl vědom svých práv, že může smlouvu neuzavřít či změnit rozhodnutí a od smlouvy odstoupit nebo že má v případě nejasností možnost se obrátit na zákaznickou linku. Všechny možnosti volby spotřebitele zůstávají zachovány a žalobce je plně respektuje. Žalobci záleží na spokojenosti zákazníků, neboť pouze spokojení zákazníci budou dále kupovat jeho výrobky a případně koupi sběratelského zboží doporučí svým známým. Spotřebiteli zůstává po obdržení a přečtení nabídkového kuponu volba mezi třemi základními možnostmi, resp. při koupi zboží a následném odstoupení od smlouvy má spotřebitel další tři možnosti volby svého jednání. Žalobce nemá zájem „podvádět“ své zákazníky, ale budovat stabilní základnu sběratelů, kterým může poskytovat své služby. Po celém světě má více než 10 milionů spokojených zákazníků, z toho přes 30 tisíc zákazníků využívá služby v České republice, např. v loňském roce bylo realizováno více než 150 tisíc zásilek. Spokojených zákazníků je tedy většina a zlomek nespokojených, kteří se obrací na ČOI, nereprezentuje standardní průběh vztahu se zákazníky a dle názoru žalobce ani průměrného spotřebitele. Žalobce také doplňuje, že systém sběratelského servisu a znění nabídkového kuponu bez problému funguje řadu let ve všech státech, kde podnikatelské seskupení, jehož je žalobce členem, působí (mj. Německo, Itálie, Polsko, Slovensko, Rakousko, Švýcarsko, Finsko, Norsko, Švédsko a Belgie, USA). To vše aniž by místní správní orgány v těchto státech (včetně států Evropské unie) na nabídkové kupony nahlížely jako na agresivní obchodní praktiku. ČOI přesto žalobci vytýká podobu nabídkového kuponu včetně způsobu projevení souhlasu spotřebitele se zařazením do sběratelského servisu. ČOI v popsaném způsobu spatřuje vnucování zakoupení výrobků v rámci sběratelského servisu. V prvoinstančním rozhodnutí je tak konstatováno naplnění skutkové podstaty přestupku ve smyslu § 24 odst. 1 písm. a) ve spojení s § 4 odst. 4 a § 5b odst. 1 ZOS, v rozhodném znění. Skutková podstata přestupku dle § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele je naplněna, je-li porušen zákaz používání nekalých obchodních praktik, přičemž nekalou obchodní praktikou se rozumí i agresivní obchodní praktika dle § 5b zákona o ochraně spotřebitele. O agresivní obchodní praktiku se tak jedná, pokud ve svých věcných souvislostech a s přihlédnutím ke všem jejím rysům a okolnostem výrazně zhoršuje nebo může výrazně zhoršit svobodu volby nebo chování spotřebitele ve vztahu k výrobku nebo službě, a to obtěžováním, donucováním včetně použití fyzické síly nebo nepatřičným ovlivňováním, čímž způsobí, nebo může způsobit, že spotřebitel učiní rozhodnutí ohledně koupě, které by jinak neučinil. Žalobce je přesvědčen, že posuzovaná podoba nabídkových kuponů žádným způsobem i s přihlédnutím ke všem jejím rysům a okolnostem výrazně nezhoršuje a nemůže výrazně zhoršit svobodu volby nebo chování spotřebitele ve vztahu k výrobku, a to nepatřičným ovlivňováním a donucováním. Argumentace ČOI, že „text bezprostředně

navazující na zaškrtnuté políčko „Ano“ navíc zprvu hovoří pouze o objednatelce“, nemůže obstat, nelze přece vycházet z předpokladu, že zákazník větu nedoče. Navíc kupón neobsahoval žádné předem zaškrtnuté políčko, které by dle argumentace ČOI mohlo způsobit, že spotřebitel nebude věnovat obsahu souhlasu takovou pozornost, jako kdyby musel souhlas zaškrtnout. Pokud se měl žalobce dopustit přestupku, je třeba skutek popsat i s označením způsobu, jakým se měl stát. Je zřejmé, že v rozhodnutích popsany skutek se nestal, když je skutek popsán takto: „Porušil zákaz užívání nekalé resp. agresivní obchodní praktiky dle ust. § 4 odst. 4 v návaznosti na ust. § 5b odst. 1 ZOS, když předem vyplněným souhlasem s objednávkou ražby a režimem tzv. sběratelského servisu uvedeným v dokumentech zasílaných spotřebitelem prodávajícímu bylo spotřebiteli vnucováno zakoupení výrobků v rámci sběratelského režimu, čímž docházelo k omezení svobodné vůle spotřebitele, což mohlo výrazně zhoršit svobodu volby spotřebitele nepatřičným ovlivňováním a mohlo způsobit, že spotřebitel učinil rozhodnutí ohledně koupě, která by jinak neučinil, jak bylo zjištěno šetřením.“

6. Dokumenty však dle žalobce v první řadě zasílá prodávající spotřebiteli, a ne naopak, jak je uvedeno v napadaných rozhodnutích. Takto popsany skutek neodpovídá skutečnosti. Jen těžko si lze představit, že by se zasláním dokumentů ze strany spotřebitele žalobci mohl žalobce dopustit vnucování výrobků spotřebiteli. Nadto takto formulované rozhodnutí se žalobci jeví jako nepřezkoumatelné.
7. Žalobce z výše uvedených důvodů tvrdil, že byl na svých právech zkrácen rozhodnutím ČOI jako správního orgánu a domáhal se jeho zrušení z důvodu nezákonnosti rozhodnutí. Podoba a znění nabídkového kuponu žalobce není agresivní ani nekalou obchodní praktikou ve smyslu ZOS, a nedošlo tedy k naplnění skutkové podstaty přestupku dle § 24 odst. 1. písm. a) zákona o ochraně spotřebitele. Dále žalobce uvedl, že skutek, tak jak je popsán, se nestal.
8. Vyjma výše uvedeného vyjádření žalobce o jeho přesvědčení, že se porušení zákazu používání nekalých obchodních praktik při nabízení a prodeji výrobků dle citovaných ustanovení nedopustil, považoval žalobce uloženou sankci za nepřiměřeně vysokou. Pokuta byla žalobci uložena na základě prošetření celkem 2 podnětů. Správní orgán sám uvádí, že byl přestupek vyhodnocen jako méně závažný. Za takové situace připadá žalobci pokuta ve výši 100 000 Kč nepřiměřená. Žalobce s ohledem na popsání apeloval na soud, aby vzal v potaz skutečnost, že vzhledem k počtu zákazníků jsou podněty výjimečné. Pokud by soud dospěl k názoru, že žalobce skutečně porušil zákaz používání nekalých praktik, pak žalobce žádal o snížení pokuty, která byla uložena sice při dolní mezi stanovené zákonem, nicméně s ohledem na okolnosti a výši pokut ukládaných dle statistik zveřejněných ČOI za obdobná porušení jiným subjektům se tato pokuta jeví jako nepřiměřená.

III.

Vyjádření žalované k žalobě

9. Žalovaná navrhla zamítnutí žaloby. Ve vyjádření k žalobě uvedla, že s ohledem na skutečnost, že obsah žaloby se do značné míry kryje s obsahem odvolání proti prvoinstančnímu rozhodnutí, přičemž s odvolacími námitkami se žalovaná vypořádala již v odůvodnění napadeného rozhodnutí, dovoluje si v podrobnostech na obsah napadeného rozhodnutí, jakož i na zbylý obsah spisu, odkázat.
10. K námitkám, že obchodní nabídka žalobkyně byla nesprávně posouzena, pak uvedla

žalovaná následující. Žalobci není vytýkáno, jaký druh zákazníků zamýšlel oslovit ani princip fungování služby sběratelský servis. Žalobci je vytýkán způsob, jakým se snažil spotřebitele přimět, aby si tuto službu objednali. Skutečnosti, že spotřebitel může sběratelský servis ukončit, že se může seznámit na internetových stránkách se všeobecnými obchodními podmínkami, telefonicky či v zákaznickém centru si je vyžádat, přispívají nanejvýš ke zmírnění následků protiprávního jednání žalobce, ovšem nebrání jeho vzniku. Žalobce zaslal spotřebitelům nabídky nazvané jako „rezervační karta“, „žádanka“, „přednostní nárok“, „rezervační karta“ apod., jimž na první pohled jasně dominovala časově omezená nabídka sběratelského předmětu za zvýhodněnou cenu (úspora obvykle činila více než 1 000 Kč oproti uváděné běžné ceně). Rovněž text bezprostředně navazující na předem zaškrtnuté „políčko Ano“ informoval, že spotřebitel si objednává „exkluzivní gigantickou ražbu“ mince či jiný předmět za aktuální zvýhodněnou cenu. Informace, že spotřebitel kromě objednávky dotyčného výrobku bude zařazen do sběratelského servisu, v rámci kterého mu budou zasílány k nahlédnutí další výrobky, někdy navazovala na tento text, ovšem často byla uvedena jinde než výše uvedený text (někdy pod ním, někdy však ve zcela jiné části nabídky, např. v dolním rohu, a to velmi drobným písmem). Nutno říci, že žádná z předmětných nabídek neobsahovala možnost vyškrtnutím textu o sběratelském servisu objednat si jen samotný výrobek, který je předmětem nabídky za zvýhodněnou cenu. Spotřebitelé tak mohli velice snadno přehlédnout, že prostým vyplněním požadovaných údajů a podpisem nabídky si automaticky objednávají nejen výrobek za zvýhodněnou cenu, ale zároveň vstupují do systému sběratelského servisu, v rámci kterého jim budou zasílány další výrobky, a to až do doby, než sami informují žalobce, že si přejí sběratelský servis ukončit. Je zcela zřejmé, že vstup do systému sběratelského servisu znamená pro spotřebitele daleko významnější závazek (spotřebitel se zavazuje až do odvolání odebrat další mince či jiné výrobky zasílané automaticky v pravidelných intervalech, které může, pokud se mu nelíbí, ve lhůtě 21 dní vrátit, což ovšem neznamená, že mu bez dalšího nebudou zasílány výrobky další) než závazek zakoupit si jeden výrobek za zvýhodněnou cenu, avšak ustanovení o tomto méně významném závazku v nabídkách jednoznačně dominují. Dle názoru žalované je z grafické úpravy nabídek, způsobu, jakým jsou spotřebiteli poskytnuty významné informace o povaze závazku (nejdůležitější informace jsou poskytnuty spíše menší velikostí písma a zakomponovány do ostatního textu) a použití předem zaškrtnutého souhlasu patrná snaha o to, aby si spotřebitelé nevšimli, že kromě výrobku za zvýhodněnou cenu si zároveň prostým podpisem nabídky automaticky objednávají i sběratelský servis. Dle názoru žalované, pokud by žalobce skutečně chtěl vytvořit a zaslat spotřebitelům transparentní, srozumitelné nabídky vstupu do sběratelského servisu, stěží by mohly vzniknout nabídky v podobě, v jaké jsou zachyceny v protokolu o kontrole, neboť vytvoření jasné, srozumitelné a přehledné nabídky je výrazně jednodušší než vytvoření předmětných nabídek rozeslaných spotřebitelům v posuzovaném případě. Obecně tedy zaměření na zákazníky se sběratelskými ambicemi žalobci vytýkáno není, avšak je nutno nabízet výrobky a služby transparentně tak, aby spotřebitelům bylo zřejmé, co všechno si vyplněním a odesláním předmětných „nabídek“ objednávají, k čemu se zavazují, a měli tak možnost se sami rozhodnout, zda se stanou sběrateli či nikoliv. Skutečnost, že žalobce, dle svých tvrzení, má mnoho spokojených klientů v řadě zemí světa, jej nezabavuje odpovědnosti za porušení příslušných zákonných ustanovení.

11. Žalovaná dále uvedla, že se rovněž neztotožňuje s námitkou žalobce stran vymezení skutku ve výroku prvoinstančního rozhodnutí. Dokumenty, v jejichž vzhledu, respektive

obsahu je v posuzovaném případě spatřováno jádro protiprávního jednání žalobce, mohly být dodány spotřebitelům různými způsoby (přičemž pro daný případ není významné jakými), jedná se však o předtištěné formuláře určené k tomu, aby spotřebitel vyplnil své identifikační a kontaktní údaje, připojil svůj podpis a odeslal je žalobci. Jedná se tedy skutečně o dokumenty určené k tomu, aby je spotřebitel po vyplnění zasílal prodávajícímu (žalobci), na kterých je již předtištěn souhlas spotřebitele jak s objednáním zboží za „výhodnou cenu“, tak především se zařazením do sběratelského servisu.

12. Pokud jde o výši pokuty, žalovaná ji s ohledem na počet zajištěných „nabídek“ a s přihlédnutím ke skutečnosti, že předmětné dokumenty byly zjevně záměrně koncipovány tak, aby se spotřebitel nechal lákat výhodnou nabídkou konkrétního předmětu a nevsíchl si, že prostým podpisem a odesláním nabídky vstupuje rovněž do sběratelského servisu, v rámci kterého mu budou po dobu neurčitou zasílány další a další výrobky, považuje za přiměřenou.
13. Dle žalované se žalobce předmětného protiprávního jednání dopustil.

IV.

Posouzení věci soudem

14. Vzhledem k tomu, že žalobce i žalovaná souhlasili s projednáním věci bez jednání, rozhodl soud v souladu s § 51 odst. 1 s.ř.s. o věci samé bez jednání.
15. V souladu s § 75 odst. 1, 2 s.ř.s. vycházel soud při přezkoumání napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, a napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích žalobních bodů uplatněných v žalobě.
16. Krajský soud v Plzni se zcela obdobnými případy opakovaně zabýval a opakovaně dospěl k závěru o nedůvodnosti žalobních námitek žalobce. Krajský soud v Plzni tak učinil v rozsudcích ze dne 29. 1. 2020, čj. 30 A 10/2018-57, ze dne 29. 1. 2020, čj. 30 A 107/2019 – 50, ze dne 31. 8. 2020, čj. 77 A 55/2020 – 54, a ze dne 8. 9. 2020, čj. 30 A 207/2019 – 56 (rozsudky správních soudů jsou dostupné na www.nssoud.cz). Pro skutkovou totožnost nyní souzené věci nemá soud žádný důvod jakkoli se odchylovat od závěrů, které zaujal v předchozích svých rozsudcích. Krom podrobných a správných závěrů správních orgánů uvedených v odůvodnění prvoinstančního i napadeného rozhodnutí je tedy třeba odkázat i na závěry uvedené ve zmíněných rozsudcích.
17. K jednotlivým námitkám žalobce je nutné znovu zopakovat, že tyto nejsou důvodné.
18. Pro posouzení naplnění skutkové podstaty stíhaného správního deliktu je právně bezvýznamné, zda a jak může spotřebitel od uzavřené smlouvy odstoupit, zrušit ji či sběratelský předmět dodaný v rámci sběratelského servisu vrátit. Žalobní argumentace je v tomto směru mimoběžná, protože žalobci bylo kladeno za vinu, že jeho nabídkové letáky žalobce byly způsobily podstatně narušit ekonomické chování spotřebitelů ve vztahu ke sběratelskému servisu tím, že výrazně zhoršily nebo mohly zhoršit svobodu jejich volby nebo chování nepatřičným ovlivňováním obsahem nabídkových letáků, které způsobily nebo mohly způsobit, že spotřebitelé učinili rozhodnutí ohledně objednání sběratelského servisu, která by jinak neučinili. Možnost od smlouvy odstoupit, zrušit službu nebo sběratelský předmět vrátit nemá vliv na stíhaný způsob nabídkovými letáky, kterými se žalobce snažil přimět spotřebitele k účasti na spotřebitelském servisu. Vrácením sběratelského výrobku účast ve sběratelském servisu neskončila a nezbavilo to spotřebitele tíživého dopadu spočívajícího v dodání dalších a dalších sběratelských předmětů, u nichž

byl nucen provádět kroky k jejich vracení.

19. Nabídky jsou označeny jako výherní nebo slevový kupon, dobropis, či odpovědní lístek, jsou nepřenositelné a časově omezené, obsahují v tisku předem zaškrtnuté políčko s objednávkou sběratelského servisu, údaj o sběratelském servisu je uveden drobným písmem a letákům dominuje údaj o speciální zvýhodněné nabídce prvního sběratelského výrobku – nejčastěji je první sběratelská mince dodána za zvýhodněnou cenu 179 Kč oproti 1 349 Kč. Nabídkové letáky neumožňují spotřebitelům bez speciálních úprav jakýmkoli způsobem volit, zda mají o spotřebitelský servis zájem nebo ne, resp. volba je ztížena tím, že je nutno učinit v textu letáku úpravy textu. Sběratelský servis je spotřebitelům předestřen jako pevná součást nabídky, kterou, vedeni celkovým dojmem z nabídky, akceptují automaticky se souhlasem s koupí nabízené sběratelské mince za zvýhodněnou cenu. Námitka, že není možné, aby spotřebitel ujednání o spotřebitelském servisu a jeho obsahu nevěnoval pozornost, protože bylo zařazeno do textu, z něhož jedině lze zjistit, který výrobek si spotřebitel objednává a zda bude platit poštovné a balné, nemůže obstát, protože vzhledem k textové a grafické koncepci letáků je právě informace o sběratelském servisu na první pohled upozaděna. Nabídkové letáky zcela zřejmě směřují k tomu, aby byl vstup do sběratelského servisu co nejjednodušší, spotřebitelé k němu nemuseli vyvíjet vůbec žádnou aktivitu, přičemž skrytě je vázán na objednávku výrazně zlevněného prvního sběratelského kusu. Od spotřebitele, který by o vstup do sběratelského servisu zájem neměl, se očekává zcela nadměrná bdělost, ostražitost a nadto i výrazná aktivita ke zjištění dalších informací, včetně takových při uzavírání formulářových smluv zcela nestandardních kroků, jako je škrtnutí některých polí obsahujících smluvní ujednání. V běžném smluvním styku se formulář užívá jako usnadnění, resp. zprůhlednění smluvní dokumentace tak, aby uzavření typizované smlouvy s sebou neslo co nejmenší transakční náklady na obou smluvních stranách. V posuzovaném případě se však formulářová nabídka stala nástrojem sloužícím ke zneprůhlednění a znesnadnění určité konkrétní volby spotřebitele, a to tím hůře, že šlo o zcela zásadní ujednání, z ekonomického hlediska pro žalobce i spotřebitele nepochybně mnohem významnější než samotný prodej první zlevněné sběratelské mince.
20. Pokud se žalobce odvolával na tzv. průměrného spotřebitele, pak ani tato argumentace nebyla důvodná. Z rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 1. 2. 2019, čj. 62 A 164/2017-49, publ. ve Sb. NSS pod č. 3892/2019, vyplývá, že „*Při úvahách o průměrném spotřebiteli je nutné vycházet z toho, že průměrný spotřebitel je v rozumné míře opatrný a pozorný (ve smyslu směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu). Rozumnou míru opatrnosti a pozornosti je třeba dovozovat i ve vztahu k charakteru obchodu, jehož se spotřebitel účastní.*” Soud nepochybně, že průměrný spotřebitel je osobou přiměřeně dobře informovanou, opatrnou a obezřetnou. Ve shodě se správními orgány má však soud vzhledem k obsahu a formě nabídkových letáků žalobce, že svobodu volby a rozhodování právě takového spotřebitele žalobce nepřijatelným způsobem ovlivnil a omezil ve vnučení sběratelského servisu. Jinými slovy, nebyly-li by nabídkové letáky žalobkyně formulovány shora popsáním způsobem, mohl průměrný spotřebitel učinit svobodné rozhodnutí ohledně vstupu do sběratelského servisu. Požadavek žalobce na to, jak moc pozorně a pečlivě si měl spotřebitel jeho nabídku přečíst, neodpovídá grafické a textové úpravě jeho nabídky. Míru pozornosti a pečlivosti kladenou žalobcem na spotřebitele soud stejně jako správní orgány neshledává za přiměřenou. Neprokázaná námitka žalobce, že podobný sběratelský servis poskytuje i v jiných zemích, aniž by v nich byl shledáván nekalou praktikou, nebyla ve správním řízení uplatněna,

proto správní orgány nemohly pochybit při jejím chybném vypořádání. Nad to soud zdůrazňuje, že posouzení každého případu musí být individuální a tvrzené závěry, ke kterým měly podle žalobce dospět správní orgány v jiných zemích, nelze přebírat ve správním řízení vedené v jiné zemi.

21. Namítal-li žalobce domnělou nepřesnost v použitém pojmu „*v dokumentech zasílaných spotřebitelem prodávajícímu*“, je nezbytné uvést, že se jednalo o žalobcem předtištěné formuláře, které byly určeny k tomu, aby je spotřebitel zaslal žalobci. Použitá formulace tak odráží skutečný stav věci.
22. Podle § 78 odst. 2 s.ř.s. rozhoduje-li soud o žalobě proti rozhodnutí, jímž správní orgán uložil trest za správní delikt, může soud, nejsou-li důvody pro zrušení rozhodnutí podle odstavce 1, ale trest byl uložen ve zjevně nepřiměřené výši, upustit od něj nebo jej snížit v mezích zákonem dovolených, lze-li takové rozhodnutí učinit na základě skutkového stavu, z něhož vyšel správní orgán, a který soud případně vlastním dokazováním v nikoli zásadních směrech doplnil, a navrhl-li takový postup žalobce v žalobě.
23. Soud nepovažuje uloženou pokutu ve výši 100 000 Kč za pokutu uloženou ve „*zjevně nepřiměřené výši*“. Podle § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele stanoví, že výrobce, dovozce, vývozce, dodavatel, prodávající nebo jiný podnikatel se dopustí správního deliktu tím, že poruší zákaz používání nekalých obchodních praktik. Za tento správní delikt lze podle § 24 odst. 14 písm. d) ZOS uložit pokutu do 5 000 000 Kč.
24. Pokuta byla uložena ve výši 2 % možné výše pokuty, a proto již z toho důvodu nelze uloženou pokutu považovat za zjevně nepřiměřenou. Stále se totiž jedná o pokutu uloženou při spodní hranici možné sankce. Odkaz žalobce na „*menší závažnost*“ přestupku zcela odpovídá tomu, že pokuta byla uložena při spodní hranici možné sankce. Pokuta byla uložena za dva skutky, které byly shledány v rozporu se zákonem o ochraně spotřebitele. Žalobcem tvrzená skutečnost o tom, že „*vzhledem k počtu zákazníků jsou podněty výjimečné*“, tak nevypovídá vůbec nic o „*zjevné nepřiměřenosti pokuty*“. Žalobce nijak konkrétně nepopsal, v jakých konkrétních obdobných případech má být pokuta ukládána ve výši, ve vztahu ke které by bylo nutné nyní uloženou pokutu považovat za pokutu uloženou ve zjevně nepřiměřené výši. Proto je nezbytné uzavřít, že ani zde žalobce neprokázal „*zjevnou nepřiměřenost*“ uložené pokuty.
25. Neshledal-li soud uloženou pokutu ve „*zjevně nepřiměřené výši*“, nemohl postupovat podle § 78 odst. 2 s.ř.s.

V.

Rozhodnutí soudu

26. Soud neshledal žádný ze žalobcem uvedených žalobních bodů důvodným, a proto žalobu podle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl, neboť není důvodná.

VI.

Odůvodnění neprovedení důkazů

27. Soud neprovedl žádný z žalobcem navržených důkazů, neboť jejich provedení nebylo nezbytné k posouzení důvodnosti či nedůvodnosti žaloby.

VII.

Náklady řízení

28. Podle § 60 odst. 1 s.ř.s. by měla právo na náhradu nákladů řízení žalovaná, když měla ve věci plný úspěch. Jelikož žalované žádné důvodně vynaložené náklady nevznikly, rozhodl soud, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost. Kasační stížnost musí být podána do dvou týdnů po doručení rozsudku. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu; lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Plzeň 30. září 2020

Mgr. Alexandr Krysl v.r.
předseda senátu